

olyan egyszerű. Nagy probléma a házasság is. És a boldogság? Illúzió, amit szakadatlanul ápolgatnunk kell.

Sejtette, hogy ő is hibás. Önvád kinozta. Ilyenkor elégedetlenül eszmélt arra, hogy a magavádolással az urát akarja menteni. Csak ezektől a kínzó érzésektől szabaduljon. Dolgozni akart. Dolgozni.

Leánykorában voltak irodalmi sikerei. Válás után szenvedélyes vágygal menekült a művészethez. „A művészet felette áll az életnek”, ismételte Flaubertet. Az nem lehet hozzánk hűtellen, ha teljes lelkünkkel neki szenteljük magunkat. És irt.

A kitartó munka meghozta számára a sikert, a mámoros örömet. De mikor boncolgatni kezdte a könyvét úgy, amint saját érzéseit szokta, ráeszmélt arra, hogy diadalmas könyvének minden gondolatát a hűtellenek, az *idegen embernek* köszönheti. Hogy a könyv lapjain azok a nagy érzések élnek, amiket általa ismert meg. Az írása, az általa okozott gyötrelmek harmonája s hogy az ő becézett lelki gyermekének a megvetett férfi az édes apja. Ez a felfedezés kiforgatta magára erőszakolt nyugalalmából és eldobta a könyvet, amit most csendesen, alázatosan felszedegedett.

Csak menni, menni. Vonatra ülni. Hajóra. Egy érzést akart. Azt a pillanatot vágyta, amikor a kikötőben megoldják a kötelet. A hajó csendesen távolodik a parttól s kiinn van a tengeren. Ilyenkor úgy érzi, hogy minden mögötte marad és új élet, új lehetőségek vágya ébred az életemben. Ezt kívánja. Ez kell neki.

Leereszti a függönyöket, becsukja a lakást és felszól a vicénének, segítsen a táskáját a vasúthoz kivinni. Puha, sötétszürke utruhát vesz magára. Karcsu és elegáns. Tömött barna haját csavart kontyba tüzi. Kis fátyolos kalapja jól illik finom keskeny arcához és nagy, beszédes szeméhez.

Csendesen megy fel a lépcsőn. A vicéné a mosókonyha mellett kapott egy kis padláskamarát. Nyáron a mosókonyhában alszik a család: az asszony, a férfi, meg a csöpp gyermek. Nem régen beszélt az asszony, hogy úgy szöktek a falujokból. Az emberek, a civakodások, a szomszédoló, kikapós menyecske elől. Féltette, hogy elszeregetik, elbeszélnek tőle az emberét, hát addig prézsmítált a fülébe, amíg eljöttek. Az ember beállott boltiszolganak, ő meg vicénének.

Benyitotta az ajtót. A puszta földön, felöltözötten fekszenek egymás mellett. Az erős, fehértestű szőke asszonyon rövid, piros szoknya, ujjatlan ingváll. Alvástól kigömbölyödött arca piros, egészséges. Keblén Murilló angyalkája, a termékenység szimbóluma. Az Erő, az Igazság, az Élet. Az őseréji föld, amely nevelte, a virágos mezők üdesége, egy jól fejlődött fiatal állat.

Nyaka alatt a férfi karja védőleg, hogy a föld keménységét elfogja. S az asszony, aki napestig robotol mint egy gép, most boldogan álmodik a puszta földön a férfi mellett, akit szeret, akit szívós ösztönnel tart maga mellett.

A felkelő nap beles a parányi ablakon és szeretettel simogatja a három alvó fejet.

Klára művészlelkét megfogja a kép. Visszatartja lélekzetét. Jaj, fel ne ébredjenek a boldogok! Boldogság! Ez volna hát? Ennek az asszonynak mincsenek problémái, Ennek csak ösztöne van. Ez az ösztön azt mondta neki: fogd meg az emberednek a kezét, vidd el messze, hogy el ne vegyék tőled. Oda, ahol nem félné senki.

Igen. Ennek van igaza, — világosodott meg valami homályos tudat Klarában és követelőn, marcangoló fájdalommal sirt fel benne a boldogság, az anyaság legyőzhetetlen vágya.

Behuzta maga után az ajtót csendesen és szédülő fejjel támolygott le a lépcsőkön.

Ment előre az alvó budai utcákon. Meg-megállott: Ha most jönne! Ha azt mondhatná neki: Bocsásd meg, hogy nem tudtam megbocsájtani. Kezdjük újra. Minden másképp lesz. Minden jobb lesz.

De nem jött. Némaság, csönd aludt az utcákon. A becsukott ablakok titkokat rejtegettek, mint a bezárt emberi szívek. A nagy hallgatás ránehezedett az asszony lelkére. . . . Összetörtén vonszolta magát az induló vonathoz, amely lassan, fontoskodva gördült ki az állomásról, hogy percek múlva bizakodó iramodással siessen új, ismeretlen lehetőségek elébe.

Ámon Vilmosné.

SZINHÁZ, MŰVÉSZET

A szegedi opera. (Utolsó közlemény.)

Miután megemlékeztünk a tervbe vett operareneszánszsal kapcsolatosan a diszletezésről, zenekarról és kórusról, nem mulaszthatjuk el, hogy pár szót ne szóljunk az operának a nagyközönséget legjobban érdeklő tényezőiről, a szólóénekesekről. Örömmel állapítjuk meg, hogy az opera tekintetben kétségkívül szerencsésebb helyzetben van sok előbb felsorolt hibáival szemben, bár ebből a szempontból nézve sem áll azon a színvonalon, ahol mint Magyarország második nagy városának operája kellene álljon. A szólisták közül úgy szakképzett tudásával, mint művészi kvalitásaival mindenekfelett kiemelkedő értékes erő *K. Tunay* Emma asszony, ki ma a legnagyobb erőssége az operai együttesnek. Ma itt Ő az egyedüli énekes, aki azon a nívón áll, ahol a többi szólóénekesnek is kellene állni. Az Ő művészi képzettségét hosszú, rendszeres komoly tanulás előzte meg, s nem máról-holnapra lett, hogy úgy mondjuk alkalmilag, operaénekesnő, s ma, amikor *Azuczenája*, vagy *Ulrikája*, akár a *Hoffmann Miklósa* oly tökéletes, hogy Magyarország bármelyik operaszínpadán elismerést arathatna velük. Ő tanul tovább komolyan, rendszeresen az öntudatos művész művészetét megértő, megbecsülő komolyságával. Méltó társa *Turay* asszonynak *Cholnoky* Margit, kinek nemes művészetében, sajnos, ritkán volt alkalmunk gyönyörködni; üdvös lenne, ha a jövő szezonban ő is mint rendes szerződött tag, minél gyakrabban szerepelne. Sajnos, kevés hasonló énekművésze van a mostani együttesnek. Hírszen megértjük, hogy minden énekesnek kell kezdenie valamely színháznál, de a szegedi operaelőadásokat mi nem tartottuk és nem tarthatjuk soha iskolai és vizsgaelőadásoknak, kell, hogy sokkal többek legyenek. Hátra volna még a rendezés és a rendező munkája, amiről ma még alig merünk nyilatkozni, nem akarva túlságos szigorú kritikát gyakorolni s így e tekintetben is a legnagyobb várakozással tekintünk a jövőbe. Midőn pedig őszinte szívvél sok szerencsét kívánunk Palágyi direktornak nemes törekvéseinek megvalósításához, tudjuk, érezzük, hogy nagy segítségre van szüksége, jelentékeny anyagi támogatás kell a tervéhez, amit a mai szomorú viszonyok közt az állam taligha fog megadni, míg Szeged városa talán könnyebben meg tudná adni a módot rá, hogy olyan színháza legyen, melyre olyan büszkeséggel tekinthessen, mint Kolozsvár tekintett mindenkor a nemzeti színházára. A városi tanács bölcs belátására, művészszeretetére van szükség, ami, ha nem hiányzik, úgy remélhetjük, hogy nem fog szűkkeblűleg elzárkózni a nemes cél elől.

Kovács Gábor.